

ИДЕИ ▾

ИНТЕРВЮТА ▾

КНИГИ ▾

ФИЛМИ ▾

ИЗКУСТВО ▾

МУЗИКА ▾

СЦЕНА ▾

ФОТОГРАФИЯ ▾

СПИСАНИЕТО

в момента сте тук > начало > изкуство > латерна магика 2.0

Харесвам 63
 Твит
 G+
 Share
 Споделяне 2

 А А А

Красимир Терзиев

488
 0
 27.11.2014 17:46

ЛАТЕРНА МАГИКА 2.0

АЛБЕНА БАЕВА, „АРХЕОЛОГИИ“, ГАЛЕРИЯ „ВАСКА ЕМАНУИЛОВА“, 6 НОЕМВРИ – 6 ДЕКЕМВРИ 2014 Г.

Археологии на настоящето, 2014, фотография Албена Баева

Албена Баева е един от малкото автори, появили се в последните години на сцената на съвременното изкуство в България и работещи изключително в сферата на интерактивните технологии. Нейната последователност, упоритост и фокус в това поле досега са й носили не малко положителни отзиви. Интерактивната инсталация, с която защити магистърска степен в специалност „Дигитални изкуства“ в Националната художествена академия през 2010 г., ѝ донесе и международна награда за съвременно изкуство – на Музея Есл във Виена.

Няма да скрия своя, напоследък, растящ скептицизъм по отношение на машинната интерактивност, приложена в изкуството. В мнозинството от случаите на някакъв вид компютърен интерфейс между зрители и произведение/автор, като че ли технологията надделява, водейки до свърхопростяване в бинарни опозиции или банализиране в разпознаваеми алгоритми на комплексността от процеси, които протичат при навигацията, рефлексията и взаимодействието на индивид в пространството или с други индивиди.

Изложбата на Албена Баева обаче по изненадващ начин обезоръжава цялото ми недоверие. Тук срещам интерактивността в нейния уникален блясък. Албена е напипала онези специфични особености на компютърната интерактивност, които единствено са в състояние да възпроизведат преживяване, недостъпно за други медии – способността да абсорбира забравени, мъртви или просто заварени медии, да ги трансформира в изпълними кодове и да реанимира взаимоотношенията между дадено настояще и отдалечените светове, които тези медии носят със себе си.

към сайта на списанието
изтегли pdf

КОЛУМНИСТИ

ТОНИ НИКОЛОВ

всичко от автора

АНДРЕЙ ЗАХАРИЕВ

всичко от автора

ДАНИЕЛ СМИЛОВ

всичко от автора

→ [виж всички колумнисти](#)

към сайта на списанието
изтегли pdf

НАШИЯТ ИЗБОР

Ретроспективна изложба на Александър Добринов – 120 години от рождението му, в Софийската градска художествена галерия. По

Broken Fall (Again), 2014, фотография Албена Баева

Изложбата ни предлага две произведения – *Broken Fall (Again)* и „Археология на настоящето“, всяко разположено в своя зала на галерията. И двете произведения ползват за източник определен „оригинал“, отпечатан на филмова лента в недалечното ни аналогово минало. Този оригинал се ползва като суров материал, на базата на който се композират нови montaje на мета-ниво.

В основата на *Broken Fall (Again)* е една крехка и ефимерна по своя характер работа на холандския художник Бас Ян Адер от 1971 г. *Broken Fall (Organic)*, в която авторът заснема на 16-милиметрова кинолента едно свое просто, рисковано, но лишено от патос действие. В статичен кадър виждаме воден канал (от онези разсичащи територията на градове като Амстердам), дърво над водата и човешка фигура (автора), висяща от дървото. Не след дълго фигурата се изпуска от клоните и плясва във водата. Това се случва в рамките на мунута и 44 секунди. Това е само едно от паданията, които авторът снима в цикъл от работи. Личността на Адер, неговите работи и конкретно този цикъл отдавна са се превърнали в маркер в историята на визуалните изкуства и са повлияли на много последващи поколения художници. Албена е открила, че неговото влияние стига отвъд обичайните рамки на професионалното поле и е довело до ефекта на „дългата опашка“, познат ни от ерата на *web 2.0* – множество последователи на Адер правят преигравания на неговото падане в различни други канали и градски пространства и публикуват своите версии в *YouTube*. Това е феноменът на „разговори на дълги разстояния“ в мрежовата култура^[1]. Това, което *Broken Fall (Again)* на Баева добавя в този „разговор“, е да ни срещне като посетители на изложбата в една равнина с оригинала и повторенията и да ни впише физически в процеса. В центъра на залата има малък трамплин. Пред него – видеопроекция, чийто екран е разделен на четири равни вертикални ивици. С прийома на пространствения монтаж са композирани четири едновременни сцени с фигури, висящи от дървета, замръзнали като че ли в очакване на моята реакция като зрител. Скокът на трамплина активира времето на екрана и фигурите падат. Посоките на движение – на фигурите в проекцията и моята като зрител, са противоположни: със скока си нагоре отключвам падането на заснетата фигура.

Broken Fall (Again), 2014, фотография София Крачанова

„Археология на настоящето“ реанимира колекция от кадри от полуизгорели филмови ленти, намерени в старо, изоставено училище в едно от многото обезлюдени села в страната – Деветали. Експонирането на стари ленти е съпътствано винаги от обаянието на аурата на следите на времето, оставени върху повърхността на целулоидната лента. Деформациите на физическата повърхност, на светочувствителната повърхност и химичния състав на филма извикват духове, призрци и фигури на въображението, които са вдъхновявали автори като Ерик Рондепиер (в рамките на кадъра като

София Крачанова, графика, художествена галерия, до 28 октомври.

Второ издание на Кинотека – фестивал на полския филм: от 30 септември до 6 октомври в Културния център Г8. Програмата – [тук](#).

Чешкият писател Ян Новак представя графичната си новела „Затопек“, публикувана от ИК „Жанет 45“ в превод на Васил Самоковлиев. На 3 октомври от 18.30 ч. – в Чешкия център в София; на 4 октомври от 18 ч. във *Vintage House* в Дом на културата „Борис Христов“, Пловдив; на 5 октомври от 18 ч. в Дом „Канети“, Русе.

фотография)[2], и Бил Морисън (в рамките на монтажа)[3]. Като в спиритически сеанс, върху виртуалните образи и кино-времето на оригиналния сюжет се проявяват образите на техния материален живот и физическото време на траене на лентата до степен, в която последните започват да доминират върху първите. В случая ние като зрители на изложбата на Албена нямаме представа кой е оригиналният сюжет на филма. До автора и до зрителя са достигнали само откъслечни образи, преминали през унищожението на пожара и завърнали се от задгробния свят, освободени от сюжетните си връзки. На мен лично героите и сцените ми напомниха на един хит на приключенския жанр от моето детство – „Сандокан“, и си помислих, че през цветния шум и драскотините на кадрите виждам странстванията и проявленията на духа на Сандокан от просветителския период на социалистическа България, в който всяко по-голямо село разполагаше с киносалон в местното читалище, до периода на постсоциалистическите запустяващи периферни зони, когато, с малки изключения, кино се гледа единствено в оазисите на мега-хипер-комерсиална култура – моловете.

Фотография Ивайло Хранов

Този спиритически сеанс в изложбеното пространство се дирижира от пиано, което допълнително ни връща към отминала епоха – на нямото кино и акомпанимента на пиано, който неизменно е озвучавал прожекциите. Дистанцията на настоящето от онези ранни години на киното се подсилва от мащаба на пианото – детски размер с редуциран брой клавиши, което е повдигнато до ръста на възрастния посетител с помощта на изложбената сценография на постаментата. И за разлика от ранните години на киното, в този случай пианото не съпровожда вече филмиран и монтиран сюжет, а монтира сюжети в реално време. Нотите, изсвирени на него от посетителите, както и тяхната последователност, съответстват на различни отрязъци от реставрираната филмова лента. Това е и уникалният характер на компютърната интерактивност – единствено с нейните възможности зрителят може да играе отново ролята на музикант от ерата на нямото кино, да предизвика необратимостта на историята, на физичните закони на времето, живота и смъртта и да пренарежда образи от видимия и невидимия свят в нови композиции и потенциални логики на развитие на разказа. Изглежда технологията ни връща в един магически свят. Албена Баева ни предлага нови версии на Латерна магия – версии на интерактивни компютърни интерфейси, които реанимират образи от миналото в нови асемблажи машина-човек.

[1] Лев Манович ползва този израз, анализирайки новия момент на взаимодействията между хора, машини и мрежи. Вж: Manovich, Lev. *Software takes Command*. online manuscript, 2008, <http://lab.softwarestudies.com/2008/11/softbook.html> [21.11.2009].

[2] Ерик Рондепиер развива няколко фотографски серии на базата на рефотографирането на стари ленти от различни филмови архиви: Eric Rondepierre, *Précis de décomposition* (1993-95); *Moires* (1998)

[3] Вж: Bill Morrison, *Decasia*, 2002, <<http://www.decasia.com/>>

Предишна статия

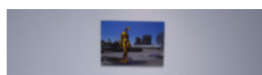
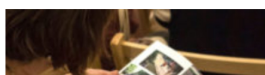
ПОСЛАНИЕ ЗА НАДЕЖДА

Следваща статия

ИДЕОЛОГИЯТА И ВСЕКИДНЕВИЕТО НА КОМУНИЗМА

СВЪРЗАНИ СТАТИИ

ОЩЕ ОТ АВТОРА

КОЛУНИСТИ

ТОНИ НИКОЛОВ

всичко от автора

АНДРЕЙ ЗАХАРИЕВ

всичко от автора

ДАНИЕЛ СМИЛОВ

всичко от автора

→ [виж всички колумнисти](#)

ХРИСТИЯНСТВО

КНИГАТА, КОЯТО НЕ
НАПИСАХ

ДО ДВЕ ГОДИНИ МОЖЕ ДА
ИМА БЪЛГАРСКА КОЛЕКЦИЯ
В ЦЕНТЪРА „ПОМПИДУ“

НОВА МИТОЛОГИЯ

към сайта на списанието
изтегли pdf

КОМЕНТАРИ

FACEBOOK КОМЕНТАРИ

Влезте за да оставите коментар

НАШИЯТ ИЗБОР

Ретроспективна изложба на Александър
Добринов – 120 години от рождението му, в
Фондацията за култура и изкуство „Помпиду“

КОНКУРС

Годишни награди на Портал Култура 2018 –
номинации (II кръг)

С ПОДДРЪПКАТА НА

ПАРТНЬОРИ

© COPYRIGHTS 2016 KULTURA.BG/WEB

ЗА ПРОЕКТА ЕКИП КОНТАКТИ ПРАВНА ИНФОРМАЦИЯ НАЧАЛО

